

Artık yemek çok zor

Türk

halkının en çok tükettiği ürünlerden biri olan kuru fasulyede inanılmaz bir fiyat artışı yaşanıyor. Yurtdışındaki kuraklık ve Türkiye'deki ekim alanlarının darlığı nedeniyle sadece son üç ayda fiyatlar yüzde 59 artış gösterdi. Kilosu 12 liraya çıkan kuru fasulye, karka etin 16 lira olan kilogram fiyatına da yaklaştı.

Türkiye Ziraatçılar Derneği (TZD) Genel Başkanı İbrahim Yetkin, "Son 3 ayda Arjantin'de yaşanan kuraklık, Çin'deki aşırı yağışlar ve Türkiye'de üretim seviyesinin düşmesi nedeniyle kuru fasulye fiyatları yüzde 59 arttı. Zamlarla kilogramı 10-12 lira olan kuru fasulye, ortalama kilogram fiyatı 16 lira olan karkas ete yaklaştı" dedi.

Açıklamalarda bulunan Yetkin, Türkiye'de yılda yaklaşık 90 bin ton kuru fasulye üretilirken, ortalama 130 bin ton tüketim gerçekleştiğini söyledi. İhtiyaç tam olarak karşılanamadığı için kuru fasulye ithalatı gerçekleştirildiğini belirten Yetkin, son 3 ayda Arjantin'de yaşanan kuraklık, Çin'deki aşırı yağışlar ve Türkiye'de üretim seviyesinin düşmesi nedeniyle fiyatların yüzde 59 oranında arttığını bildirdi. Kilogramı ortalama 3,5-4 liraya satılan kuru fasulyenin, son aylarda toptan satış fiyatında kilosunun 8-9 liraya yükseldiğine dikkati çeken Yetkin, en önemli kuru fasulye üreticilerinden Arjantin ve Çin'deki olumsuzluk nedeniyle diğer bir üretici olan Kırgızistan'a başvurulduğunu anlattı.

17 LİRAYA ÇIKABİLİR

Kuru fasulye fiyatlarındaki yüzde 59'luk artışta, düşük üretimin rolü olduğuna işaret eden Yetkin, "Yaşanan gelişmeler üzerine çiftçiler; destek primi aldıkları için mısır, buğday ve ayçiçeği üretmeyi tercih etti. Kuru fasulye üretim rakamları hızla düştü. Çiftçiler, kuru fasulye üretimi konusunda teşvik edilmeli" diye konuştu. Toptan satışta kilogramı 8-9 lira olan kuru fasulyenin, perakende fiyatının 10-12 lira arasında değiştiğine değinen Yetkin, şu değerlendirmelerde bulundu: "Ülkenin kuru fasulye ihtiyacı karşılanmadığı için ithal ediliyor ve üretim alanı giderek daralıyor. Üretim alanı daraldığı için de arz talep noktasında fiyatlar dalgalanıyor. Böyle giderse kuru fasulyenin fiyatı daha da artabilir hatta 17 liraya kadar çıkabilir. Bu durum tamamen arz talep dengesi ile ilgili olduğu için fiyat artışları kaçınılmaz görülüyor."

NEREDEYSE ETLE YARIŞACAK

Protein yönünden zengin ve ete yakın besin değerine sahip olduğu için "fakir eti" olarak da bilinen kuru fasulyenin, özellikle vejetaryenler için çok kıymetli bir besin maddesi olduğunun altını çizen Yetkin, şunları söyledi: "Et, bulunmadığı zaman besin değerleri ete eş değer olan kuru baklagillerden kuru fasulye ile protein ihtiyacı karşılanabilir. Ancak artan zamlarla kilogram fiyatı 10-12 lira olan kuru fasulye, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Ticaret Borsaları Bilgi Sistemi verilerine göre ortalama kilogram fiyatı 16 lira olan karkas ete yaklaştı. Et alım gücü olmayan, bakliyat yiyordu. Şimdi bakliyat grubunda en çok tüketilen kuru fasulye de, et fiyatına satılırsa yoksul insanlar ne yiyecek? Kuru fasulyedeki bu gidişata 'dur' demeli ve acilen sorunun büyümemesi için çözüm üretilmeli, tekrarlanmaması için önlem alınmalı."

TMO PİYASAYI DENGELİYEBİLİR

Oluşan tabloda üretici kazanıyor gibi görünse de, aslında araçların kazandığını ve tüketicinin kaybettiğini belirten Yetkin, araçların üretmeden stoklayarak el koyduğunu ve ürünleri pahalı sattığını söyledi. Bakliyat sektöründe stokçuluğun hakim olduğunu savunan Yetkin, şöyle konuştu: "Ürün yetişmez diye tüccar elindeki malı çıkarmıyor. Bu durumda kuru fasulye gibi bir çok ürünün fiyatı, piyasada yeterli oranda bulunmadığı için artıyor. Geçmişte pirinçte de üretim tüketimi karşılamıyordu. Pirinç fiyatları yükselirken, Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) devreye girmiş, ithalat kararı alarak arz talep dengesini korumuş ve böylece fiyatlar düşmüştü. TMO kuru fasulye de alıcı olsa, piyasayı dengeleyebilir. Ama bu ürünler başı boş olduğu ve tüccarların elinde olduğu için stokları piyasaya azar azar sürüyorlar, bu da fiyatları yükseltiyor."